

debet regi regimine regali, ut dicit Aristoteles, in *Polit.*, ita ut unus sit, qui in quemque habeat potestatem, et nemo in eum; » ergo dicendum est, quod Christus instituit in Ecclesia formam regendi monarchicam sine permistione aristocratiae et democratiae, non temperatam ipsa aristocratia, ut est in regno Poloniae, ubi rex non habet plenam et absolutam potestatem circa omnia, sed necesse est ut accedat optimatum auctoritas; nec temperatam ipsa democratia, ut est in regno Angliae, ubi rex de se solo nihil disponere potest, nisi dependenter a parlamentis nobilium et plebeiorum, vulgo nuncupati, *Parlamento alto, e Parlamento basso.*

(16. Dices: Romanus Pontifex pro definiendis rebus fidei, morum et disciplinae, aliisque gravibus dubiis congregat concilia, tum generalia, tum provincialia episcoporum (99), ut patet ex innumeris sic congregatis conciliis: ergo Romanus Pontifex non habet supremam et absolutam independentem auctoritatem, sed solam dependentem ab episcoporum iudicio et auctoritate, adeoque ejus Ecclesiae regimen non est pure monarchicum, sed aristocratia temperatum.

(17. Respondetur, quod licet a Romanis Pontificibus plura fuerint convocata concilia, tum generalia, tum provincialia, id solum fuit de solemnitate et congruentia, ut nempe definitiones Pontificiae solemniores essent, facilius executioni mandarentur, et convocatis ex omni, seu majori natione Patribus, et inspectis cujusque nationis consuetudinibus et indigentis, facilius et convenientius leges communes et municipales cujusque provinciae commodius disponi et approbari possent. Non autem id factum est de necessitate, quasi Papa sine concilio non possit de sola sua suprema monarchica auctoritate infallibiliter definire. An quia rex, v. g. Germaniae, Galliae, Hispaniae, Sardiniae, et hujusmodi, ad condendas commode et provide leges, suos magistratus, jurisque peritos in comitiis regni convocat, suprema et absoluta auctoritas ferendi leges, non in solo rege, sed etiam in subordinatis magistratibus ac ministris reperitur? Nemo sane mentis, quantumvis minimae cognitionis, id diceret. Si ergo nemo audeat hanc negare regi monarchicam auctoritatem in suo regno temporali, quis audebit hanc monarchicam jurisdictionem negare Romano Pontifici supremo totius Ecclesiae principi in S. Petro ab ipso Christo Domino instituto? *Matthaei xvi, ibi: Tu es Petrus, et super hanc Petram edificabo Ecclesiam meam, et tibi dabo claves regni caelorum, et quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum et in caelis, et quodcumque solveris super terram, erit solutum et in caelis;* et Joann. ultimo, ibi: *Pasce oves meas.* Vid. tom. V, verb. PAPA.

(18. Tum quia innumera a Romanis Pontificibus sine conciliis, et absque ullo interventu episcoporum, fuerunt definita praecipua, et ordinata, quae a tota Ecclesia, pro-

ut ab eis fuerunt statuta, et recepta et observata sunt, ac in dies recipiuntur et observantur. In tribus enim primis saeculis nullum habitum fuit concilium, et tamen Romani Pontifices sola sua suprema monarchica auctoritate plures haesiarchas condemnarunt. Sic Cerdon damnatus fuit ab Higinio, Marcion ab Eleuthero, Theodorus Coriarius a Victore, Pelagiani, Valentiniani, Novatiani, et multi alii ab aliis Summis Pontificibus; et horum omnium haereses tanquam sufficienter damnatas illico tenuit universalis Ecclesia.

(19. Item sine concilio Joan. XXII, constituit. incip. *Vas electionis*, plures damnavit propositiones, quae in ipsa referuntur. Benedictus XII, constitution. incip. *Benedictus Deus*, definivit, animas decedentes in gratia, et non egentem purgatione aliqua, vel ea peracta, si egeant, statim gaudere ante iudicium universale Dei visione faciali, et intuitiva, et animas decedentes in peccato mortali statim ad poenas infernales descendere. Martinus V, constituit. *Inter cuncta* damnavit 48 articulos Joannis Wicleff, et alios 30 Joannis Huss. Eugenius IV, constitution. incip. *Latentur*, et alia incip. *Exsultate*, ac alia incip. *Cantate*, varios articulos ad fidem catholicam spectantes definivit et explicavit. Sixtus IV, constituit. incip. *Licet*, proseripsit varios errores Petri de Osma. Leo X, constituit. incip. *Pastor* damnavit pragmaticam sanctionem adversus facultatem, potestatem et dignitatem Romani Pontificis; et constituit. incip. *Earsurge* proseripsit 41 errores Lutheri, eumque cum suis sequacibus damnavit et excommunicavit constituit. incip. *Decet*. Paulus V, constituit. incip. *Quorumdam*, declaravit haereticos negantes trinitatem Personarum in divinis in unitate divinae essentiae, aut divinitatem Jesu Christi, etc. S. Pius V, constituit. incip. *Ex omnibus*, damnavit lxxix propositiones Michaelis Baii. Sixtus V, constituit. incip. *Caeli et terra*, condemnavit astrologiam judiciariam. Clemens VIII, constituit. incip. *Sanctissimus*, damnavit sententiam docentem licere confiteri per litteras confessario absentem. Urbanus VIII, constituit. incip. *In eminenti*, prohibuit librum, cui titulus *Augustinus Cornelii Jansenii, olim episcopi Iprensis*. Innocentius X, constituit. incip. *Cum occasione*, ut haereticas proseripsit quinque propositiones d. Jansenii. Item per decretum congregationis Sancti Officii sub die 29 Januar. 1647, ut haereticam damnavit propositionem asserentem, Paulum non fuisse subjectum Petro, sed in primatu aequalem. Alexander VII, constituit. incip. *Ad sanctam*, definivit praedictas quinque Jansenii propositiones reperiri in libro Jansenii, et in sensu ab eodem Jansenio intento damnatas fuisse. Item duobus aliis decretis die sub 24 Septembr. 1665, et 18 Martii 1666 respective damnavit xlv propositiones ad materiam moralem spectantes. Innocent. XI, sub die 2 Martii

1679, proseripsit lxxv propositiones circa eandem materiam: et constituit. incip. *Ad abolendam*, damnavit lxxviii propositiones Michaelis de Molinos. Alexander VIII, die 24 Augusti 1690, duas propositiones proseripsit, et alias xxxi, sub die 7 Decembris ejusdem anni. Innocent. XII, constituit. incip. *Cum alias*, damnavit xxiii propositiones archiepiscopi Cameracensis. Clemens XI, constituit. incip. *Vineam Domini*, declaravit, « Obediendae, quae praesertim Apostolicis constitutionibus (Innocentii X et Alexandri VII, editis adversus propositiones Jansenii) debetur, obsequioso silentio non satisfieri, sed damnatum in quinque praefatis propositionibus Jansenii libri sensum, quem illarum verba praeserunt, ab omnibus Christifidelibus, ut haereticum, non ore solum, sed et corde rejici, ac damnari debere. » Item constituit. incip. *Unigenitus*, damnavit xi propositiones excerptas ex libro Gallico idiomate impresso. Quorum omnium Pontificum decreta et statuta licet extra concilia, fuerunt statim a tota Ecclesia recepta et fideliter observata, prout in dies prompte recipiuntur et fideliter observantur.

(20. Unde concludendum est Romanum Pontificem habere totius Ecclesiae regimen pure monarchicum, nec indigere aliqua concilii convocazione pro definiendis rebus fidei, morum et disciplinae, aliisque gravibus dubiis, prout expresse pro damnandis etiam haereticis necessitas conciliorum excluditur a S. Augustino, lib. iv *contra duas Epistolae Pelagianorum*, cap. 12, ibi: « An vero congregazione synodi opus erat, ut aperta pernicies damnaretur, quasi nulla haeresis aliquando, nisi synodi congregazione damnata sit, cum potius rarissimae inveniantur, propter quas damnandas necessitas talis existerit? » Et a S. meo Bernardino Senensi, in *Mariali*, p. 3, sermon. 3, expresse dicente, quod magis est standum sententiae Summi Pontificis, quam sententiae totius mundi, ibi: « Cum Papa sit Christi vicarius, et gerat vicem Dei in terris: ex quo sequitur, quod habeat plenitudinem potestatis; et illud quod facit, praesumitur facere auctoritate Dei; ideo ipso approbante aliquid, et nos debemus approbare; imo ipsius sententiae est magis standum quam sententiae totius mundi. »

ADDITIONES EX ALIENA MANU.

(21. Monarchia, aristocratia et democratia modi sunt simplices regiminis. At omnes hi regiminis modi ultro citroque misceri possunt, et quidem tripliciter. (22. Vel enim dividuntur majestatis jura, ut v. g.

REGULARIS PRAELATUS.

SUMMARIUM.

1. Praelati nomen unde dictum? — 2. Praelatura quid sit? — 3. Praelati regulares supremi sunt generales, medii sunt provinciales et infimi sunt superiores locales. — 4. Praelati et superiores religiosorum non solum habent potestatem dominativam,

quaedam princeps exercet, quaedam senatus; vel eadem communicantur, cum rex quaedam sine nobilitatis vel populi arbitrio exsequi nequit, vel denique summum imperium certis conditionibus astringitur.

(23. Exhibet Sparta exemplum primi generis, ubi hoc modo omnes status temperati fuerunt, potissimum cum ephori fuerunt instituti. Adeoque auctor est Justinus, Lycurgum, in fundanda aequo jure Sparta, sic distribuisse vim majestatis, ut regibus auctoritas esset gerendi belli, senatui tutela regum, magistratibus judicia, et demum electio magistratum populo. Mistum quoque ad hunc fere modum Germanici imperii statum nonnulli tenent.

(24. Apparet secunda species mistionis in regno Poloniae, ubi sine arbitrio nobilitatis jura condere, abrogare aut mutare regi permissum non est. Idemque fere censendum de caeteris imperiis, ubi ordines sunt, quos vulgo *status* appellamus, praesertim si suo jure convenire valeant.

(25. Tertia species constituit regnum legitimum, non quia et alias rex non promiscue legibus sit solutus, sed quia nequidem potestas ex usu et ratione flectendi mutandique leges tunc soli regi sit, sed pariter ordinibus: nam et hi fere, ut assertores privilegiorum legumque, sub quibus rex recipitur, constitui solent. Sic quibusdam in rebus publicis in hanc legem adigi novus rex solet, ne sine consensu populi bellum aut foedus faciat, neve militiae munus (nisi pro defensione patriae) invito implicet.

(26. Variis quoque sanctionibus haec leges solent muniti. Aliquando enim (sed periculoso exemplo) subditis exuendi obsequium jus datur, si pactis, legibusque non stetur; usitatissimum est religione jurjurandi eos astringi, quos illos admoneat poetae versus:

Si genus humanum, et mortalia spernitis arma,
At sperate deos memores laudi atque nefandi.

(27. Porro generale juramentum e Republica, et justitia gubernandi non efficit statum mistum. Quae enim, inquit Papinianus, dubitationis tollendae causa contractibus inferuntur, jus commune non laedunt. Sed tunc demum, cum certis capitalis modum, finesque summae potestatis praescribit arctiores, quam jure suo haberet. Hoc juramentum prior princeps obsequium jurent, quia, cum ad id sub conditione obligati sint, prius conditio impleri debet juramento principis. At vero diversum est circa commune illud principis jusjurandum. Ante enim cives suo juramento obstringere obsequii fidem debent.

qualem habent patresfamilias in suos, sed etiam spiritualem jurisdictionem, quae in ipsis est ordinaria et non delegata. — 5. Pro eligendis praelatis regularibus est attendenda forma in unaquaque religione praescripta, consueta: et talis forma electionis potest esse triplex, scilicet forma scrutinii, com-

(99) Confer eundem Zacchariam, t. I, *Antifebr. Latini*, diss. 2, cap. 4.

promissi et inspirationis. — 6. Quoad illos, qui possunt eligere, vel eligi in prælatos, *remissive*. — 7. Quoad obligationem, quam habent electores eligendi digniores in prælatos, et ipsi prælati, si indigni sint, renuntiandi, *remissive*. — 8. Prælati putativi gesta regulariter sunt valida, si talis reputetur communi errore cum titulo colorato. — 9. Et hæc conclusio habet locum etiam quoad spiritualia et pertinentia ad forum conscientie. — 10. Ad validitatem eorum, quæ fiunt a prælato putativo requiritur, quod error communis sit facti, non autem juris. — 11. Gesta per prælatum putativum valent, quandiu toleratur; secus si esset notorium, eum esse suspensum. — 12. Unde prælato putativo est obediendum, quandiu est in pacifica possessione, et toleratur, dummodo concurrat titulus putatæ legitimæ electionis, aut auctoritas superioris, et tunc subditus ei non obediens, graviter peccat. — 13. Prælati regulares, sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda, non possunt ad instantiam et requisitionem quarumcumque personarum extra ordines suos existentium, etiam cardinalium, ducum, regum et imperatoris alicui religioso aliquid officium, aut dignitatem concedere, vel pœnas remittere. — 14. Prælati regulares, uti generales et provinciales possunt absolvere suos subditos ab omnibus casibus, a quibus possunt episcopi absolvere suos diœcesanos. — 15. Imo possunt absolvere suos subditos etiam ab omnibus casibus in Bulla Cœnæ contentis, quinque solum exceptis. — 16. Quinimo ex amplissima concessione S. Pii V, possunt suos subditos absolvere ab omnibus casibus, excepto homicidio voluntario injusto et mutilatione commissa post ingressum in religionem. — 17. Unde majorem et ampliorem facultatem absolventi et dispensandi habent prælati regulares in suos subditos quam prælati sæculares in suos diœcesanos. — 18. Nec ista tam ampla privilegia prælatorum regularium sunt revocata. — 19. Imo Julius II expresse declaravit, quod non obstante Bulla Cœnæ, possint prælati regulares absolvere suos subditos juxta sua privilegia. — 20. Et sacra congregatio episcoporum et regularium, facto verbo cum Clemente VIII, absolute decrevit, quod omnes bullæ et decreta derogatoria privilegiorum regularium quantum ad facultatem absolventi a casibus Papæ reservatis sunt intelligenda solum in ordine ad sæculares, non autem in ordine ad suos subditos regulares. — 21. Nec officit, quod de stylo curiæ seu sacre penitentiariæ, soleant quandoque regulares recurrentes ab ipsa absolvi, et dispensari super aliquos ex casibus Papæ reservatis. — 22. Nec per hoc, quod sacra Penitentiaria absolvat et dispense regulares, si qui ad ipsam recurrant, sequitur, quod non sit in prælatis regularibus talis potestas. — 23. Adducitur et solvitur instantia ex decreto sacre cong. Episc. et Reg. approbato ab Urbano VIII. — 24. Datur hic ad litteram tale decretum. — 25. Tale decretum non est novum, sed confirmativum aliorum similium jussu Clementis VIII et Pauli V editorum, quæ referuntur in decreto responsali ejusdem sac. cong. ad card. Filomarinum. — 26. Datur hic ad litteram tale decretum responsale. — 27. Ex quibus decretis clare patet, non loqui ibi Pontifices de prælatis, seu superioribus regularibus in ordine ad suos subditos, sed solum de ipsis confessariis regularibus, adeoque intelligi debent in ordine ad sæculares, et non in ordine ad regulares. — 28. Et eo magis hoc patet ex declaratione sac. cong. Episc. et Reg. facto verbo cum Summo Pontifice Clemente VIII. — 29. Et ad hoc multum confert declaratio Alex. VII, qua damnavit inter alias propositionem 4, in ordine, quæ hic affertur. — 30. Ast tamen, si verum esset, quod sacra cong. declaraverit, non posse prælatos regulares absolvere ab hæresi occulta, ut referunt aliqui, non esset a tali sententia recedendum; eo vel maxime, quod plurimi doctores classici, qui hic

afferuntur, etiam independenter a tali declaratione sacre congregationis, sic expresse tenent, innixi præsertim textui ejusdem Bullæ Cœnæ, qui textus revera multum urget: unde in praxi suadeo hanc opinionem tanquam tutiorem tenendam. — 31. Prælati regulares an possint suos subditos et novitios absolvere ab excommunicatione contracta ob quamcumque percussione, etiam enormem? — 32. Prælati regulares, licet a Tridentino non habeant facultatem dispensandi ab irregularitate concessam episcopis, eandem tamen habent in suos subditos per concessionem variorum Pontificum. — 33. Refertur ad id amplissimum privilegium concessum prælatis regularibus. — 34. Nec hoc privilegium videtur revocatum per concilium Tridentinum. — 35. Istæ tamen tam amplæ facultates non sunt de facili deducendæ ad praxim; imo per varios graves doctores nequeunt prælati regulares dispensare cum suis subditis, furiosis, epilepticis, lunaticis, energumenis, enormiter leprosis, et aliis, qui enumerantur. — 34. Prælati regulares, et de eorum licentia sui religiosi confessarii possunt dispensare super impedimento petendi debitum ratione affinitatis contractæ ex copula post contractum matrimonium cum aliquo vel aliqua sui conjugis consanguinea, vel consanguineo in primo, vel secundo gradu. — 37. Quando autem possint dispensare confessarii regulares super impedimento petendi debitum conjugale sine speciali commissione, seu licentia prælati generalis vel provincialis, *remissive*. — 38. Prælati regulares ingredienti extra necessitatem monasteria monialium sibi subjectarum ligantur excommunicatione majori, et privantur omnibus officiis et dignitatibus. — 39. Non possunt prælati regulares ordinarie ingredi monasteria monialium, nisi ex causa visitationis localis, et hoc semel tantum in anno, ita ut eo anno, in quo unus ex memoratis superioribus visitaverit, alius superior a visitatione hujusmodi se omnino absteat. — 40. Prælatus regularis, si fuerit generalis, potest secum introducere duos socios sui ordinis: si fuerit alius a generali potest introducere secum unum tantum socium sui ordinis. — 41. Nec ipse visitator, nec ejus socii possunt sumere intra clausuram ullam refectionem. — 42. Si ob clausuram, aut aliam urgentem et necessariam causam oportuerit prælatum regularem eodem anno pluries ingredi septa monasterii, tunc non aliter ingredi potest, quam cum præsentia episcopi diœcesani, vel alterius personæ ecclesiasticæ sæcularis boni exempli, ac maturæ ætatis ab ipso episcopo ad hoc specialiter deputatæ. — 43. Si prælatus regularis supradictis contrafecerit, ipso facto pœnam excommunicationis, et privationem omnium officiorum, quæ obtinet, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa vel alia in posterum obtinenda, vociisque activæ et passivæ absque alia declaratione incurrit, potestque puniri ab ordinario tanquam ad hoc Sedis Apostolicæ delegato. — 44. Prælatus regularis quando et quomodo possit concedere licentiam ingrediendi clausuram monialium sibi subjectarum? *remissive*. — 45. Prælati regulares quoad absolutionem ab excommunicatione violatæ clausuræ gaudent respectu suorum subjectorum eadem facultate, qua gaudent episcopi, respectu suorum. — 46. A pœnis privationis officiorum et dignitatum, et inhabilitatis latis a S. Pio V, in violantes clausuram, possunt prælati regulares absolvere suos subditos pro utroque foro. — 47. Prælati regulares, etiam si sint generales, nequeunt sine approbatione episcopi audire confessiones monialium sibi subjectarum. — 48. Prælati regulares nequeunt jure proprio et ordinario concedere indulgentias suis subditis. — 49. Possunt tamen jure delegato, et ex speciali commissione. — 50. Monitoria concedere pro suis subditis possunt solum prælati generales, eorumque visitatores et provinciales, non vero superiores locales. — 51. Posse autem superiores locales mo-

onitoria edere in suis conventibus, non quidem ad finem revelandi pro rebus, aut scripturis deperditis, vel subtractis, sed pro aliis delictis tenent multi. — 52. Prælati regulares in quibus votis, et juramentis possint dispensare, seu ipsa irritare respectu suorum subditorum? — 53. Prælati regulares, puta generales et provinciales undecim tantum casus reservare possunt, et non plures sine consensu capituli generalis pro tota religione, vel capituli provincialis pro provincia, et affertur ad id decretum Clementis VIII. — 54. Præfatum decretum confirmavit Urbanus VIII, cum aliquibus declarationibus. — 55. Supradictum decretum super qualitate casuum comprehendit etiam prohibitionem annectendi aliquibus peccatis in ipso non contentis excommunicationem, ejusdemque absolutionem sibi reservandi. — 56. Solum prælati auctoritatem quasi episcopalem habentes, nempe generales, provinciales et abbates, possunt in religionibus reservare casus, et nullatenus superiores locales. — 57. Imo superiores locales sine facultate a generali, vel provinciali obtenta, seu de consuetudine sibi commissa et delegata, nequeunt absolvere a dictis casibus reservatis. — 58. Affertur ad id decretum congr. visitationis Apostolicæ. — 59. Superiores locales nequeunt sibi eligere in confessarium simplicem sacerdotem non approbatum a generali vel provinciali. — 60. Regularis, qui, inscio vel invito prælato sui ordinis, approbatur ab ordinario loci ad audiendas confessiones in sua diœcesi, an valide eas excipiat? *remissive*. — 61. Prælati regularium possunt suos subditos a se vel a suis prædecessoribus, vel aliis quibuscumque superioribus ad audiendas confessiones approbatos ab eisdem confessionibus audiendis suspendere, etiam ex causa occulta, et extrajudicialiter. — 62. Prælati regulares possunt religiosos sibi subditos in notarios creare et deputare. — 63. Prælati regulares possunt dispensare cum suis religiosis illegitimis ad officia et prælatis ordinis obtinenda. — 64. Prælati regulares habentes, ut supra, facultatem dispensandi cum subditis religiosis illegitimis, quoties scientes esse tales, conferunt illis aliquam prælaturam,

(1. Prælati generatim dicuntur illi, qui aliis cum honore, et jurisdictione præferuntur, seu præficiuntur. Sic in re communis. (2. Prælatura enim est gradus honorificus cum jurisdictione in subditos. Est etiam in re communis. (3. Prælati inter regulares, supremi sunt generales, medii sunt provinciales, et infimi sunt superiores locales, videlicet priores, rectores, guardiani, et hujusmodi, et vicarii in capite, scilicet non habentes in suis conventibus superiorem; isti enim omnes sunt vere prælati, cum habeant in suos subditos jurisdictionem quasi episcopalem, ut tradunt communiter doctores in Clem. 1, *De rebus Eccles. non alienand.*, verb. *Proprii*, et sumitur ex c. *Abbatibus* 3, *De privilegiis* in 6.

(4. Tales prælati et superiores religiosorum, non solum habent potestatem dominativam, qualem habent patresfamilias in suos, sed etiam spiritualem jurisdictionem, cum utrumque sit necessarium ad rectam gubernationem, ac œconomiam spiritualem, et temporalem religiosorum suæ curæ commissorum, et in ipsis talis jurisdictio est ordinaria et non delegata, cum ipsis competat virtute legis, et non virtute commissionis, saltem temporalis, ut tradunt communiter doctores.

vel officium, censentur saltem in foro conscientie cum illis dispensare. — 65. Prælatus regularis, sicut quilibet alius captus a Turcis, vel Saracenis, seu ab aliis hostibus, non est ipso jure privatus sua dignitate, nec privandus per sententiam, sed interim deputandus est vicarius, qui, durante captivitate, provinciam seu monasterium regat, et ipse ex captivitate reversus pristinam dignitatem et prælaturam recuperat. — 66. Unde P. Joannes Cheron provincialis Carmelitarum a barbaris captus, ac postea liberatus a sacra congreg. Episcop. et Regul. jubetur in possessione provincialatus manuteneri, et ad liberum illius exercitium reintegrari, cassata alterius provincialis electione. — 67. Assignatur, quid importent absolutiones generales, quas prælati regulares in fine visitationis, et in quibusdam anni solemnitatibus dare consueverunt suis subditis religiosis. — 68. Enixe deprecantur et serio monentur prælati omnes regulares ad has generales absolutiones suis subditis impertiendas diebus omnibus et festivitibus, quibus id eis est a Sede Apostolica per specialia privilegia concessum, ne tanto spiritualia bono fraudentur, et tales dies, et festivitates assignantur cum suis respective formulis absolutionum, *remissive*. — 69. Idem, quod de absolutionibus generalibus a prælatis regularibus dari consuetis, currit de absolutionibus cum indulgentia in articulo mortis dari solitis infirmis moribundis. — 70. Absolutio, quæ datur a prælato seu præside ante electionem capitularem, quid importet? — 71. Si quis religiosus esset ligatus aliqua censura, a qua prælatus seu præses capituli non posset absolvere: tunc ipse non esset absolutus, et sic non posset in dicta capitulari electione eligere. — 72. Item talis absolutio non prodest absentibus. — 73. Talis absolutio secundum multos est cum reincidentia. — 74. Prælati regulares possunt concedere specialibus benefactoribus suæ respectivæ religionis filiantias seu litteras filiationis, eis communicando suffragia, indulgentias, orationes et bona spiritualia tanquam filii propriæ religionis. — 75. Prælati regulares an et quando teneantur applicare missam pro ovis suis? *remissive*. — 76. Alia ad rem ad n. 80.

(5. Pro eligendis prælatis regularibus est attendenda forma in unaquaque religione præscripta et consueta; et talis forma electionis potest esse triplex, scilicet forma scrutini, compromissi et inspirationis. *Vide* verb. *ELECT.*, art. 1, a nu. 20 usque in finem.

(6. Quoad illos, qui possunt eligere vel eligi in prælatos. *Vide* d. verb. *ELECTIO*, n. 2 per tot.

(7. Quoad obligationem, quam habent electores eligendi digniores in prælatos, et ipsi prælati, si indigni sint, renuntiandi. *Vide* d. verb. *ELECTIO*, art. 2 et 4, ubi multa ad rem attente ibi legenda.

(8. Prælati putativi gesta regulariter sunt valida, si talis reputetur communi errore cum titulo colorato. *Communis*, per textum in l. *Barbarius*, ff. *De offic. prætor.*, et cap. *Infamis* 1, caus. 3, quæst. 7, cum similibus: Quamvis enim quis ratione alicujus positivi impedimenti non sit legitimus prælatus seu superior, adhuc omnia ejus gesta sunt valida, quia error communis cum titulo colorato seu putativo dat jurisdictionem; ecclesia enim ob bonum commune ad vitanda gravia incommoda, quæ alias sequerentur, dat ei auctoritatem et valorem, et supplet in eo defectum veræ juris-

dictionis, tollitque omne impedimentum juris humani, seu a jure positivo proventiens. (9. Et hæc conclusio habet locum etiam quoad spiritualia et pertinentia ad forum conscientiae. Sic Hostiensis, Innocet. card. et alii in cap. *Nihil*, De electione; *Navarr.*, in c. *Placuit*, De pœn. d. 6, n. 177; Silvester, verb. conf. 2, n. 15; Fagn., lib. v *Decret.*, in cap. *Super eo 2*, De crimine falsi, et alii passim.

(10. Ad validitatem eorum, quæ fiunt a prælato putativo, requiritur, quod error communis sit facti non autem juris; nam in d. l. *Barbarius*, ff. *De offic. prætoris*, ille servus credebatur liber, et sic factum servitutis ignorabatur; idem patet in cap. *Infamis*, vers. *Verumtamen 2*, qu. 7, ibi: «Servus, cum putaretur liber, ex delegatione sententiam dixit.» Fagn., l. v *Decretal.*, in c. *Quod a prædecessore 1*, De schismaticis, n. 135; Federic. de Senis, consil. 137. *Viso et examinato sub nu. 2*, vers. *Hoc salvo*, et alii passim.

(11. Gesta per prælatum putativum valent, quandiu toleratur. Secus si esset notorium, eum esse suspensum; per textum in c. *Veritatis, de dolo et contumac.*, cap. *Ad probandum*, De re judicat., et cap. *Verum*, dist. 32, cum similibus; Fagnan., *loc. cit.*, n. 130, et alii communiter.

(12. Unde prælato putativo est obediendum, quandiu est in pacifica possessione et toleratur, dummodo concurrat titulus putatæ legitimæ electionis, aut auctoritas superioris; et subditus ei non obediens graviter peccat. Sic communis doctorum, ut ex aliis testantur Fagnanus, l. v *Decr.*, cit. cap. *Super eo 2*, De crimine falsi, n. 12; Matthæucci, *Officialis curiæ*, cap. 38, numer. 31; Sanchez, Peyrin., et alii.

(13. Prælati regulares, sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda, non possunt ad instantiam et requisitionem quarumcumque personarum extra ordines suos existentium, etiam cardinalium, ducum, regum et imperatoris, alicui religioso suæ religionis aliquod officium, vel dignitatem concedere, aut pœnas remittere. Sic expresse pro Minoribus de Observantia Urbanus VIII, constit. incip. *Admonemur*. Benedictus tamen XIII, constit. incip. *Universalis Ecclesiæ regimini*, id prohibet in virtute S. Obedientiæ, et solum sub pœna privationis officiorum arbitrio Romani Pontificis superioribus generalibus ejusdem

Nota Rom. theologi.

(100) Privilegia prælati regularibus a P. Lucio asserta, ab aliis quoque auctoribus etiam ex professo hac de re disputantibus, recensentur atque probantur. Videatur P. Gaudentius a Janua in suo opere *De visitatione*, tom. II, dubitat. 16, ubi plura de hujusmodi privilegiis disserit, eorumque originem exponit. Nos vero hic lectores monemus, pios doctosque regulares nec uti, nec usuros esse privilegiis, nisi ea certo sint expressa, et ita cognita, ut in constitutionibus Pontificiis exstant, nec sint revocata: ii enim regulares nunquam absolutionem frustrationis periculo exponunt. Caveant ergo regularium confessarii, ne obtentu privilegiorum absolvant saculares a votis, a debiti petitione in con-

ordinis; provincialibus vero, et reliquis dicti ordinis prælati arbitrio ipsorum superiorum generalium. Item sub pœna excommunicationis sententiæ id prohibuit Carmelitarum prælati Clemens VIII, constit. incip. *Quia nemo*. Item in virtute S. Obedientiæ prælati ordinis prædicatorum id prohibuit Gregorius XIII, constit. incip. *Cum nihil*; quod etiam confirmavit Clemens VIII, const. incip. *Religiosos viros*. Item id prohibuit Augustinianorum prælati Clemens VIII, constit. incip. *Admonemur*. Et idem pariter est prohibitum fere cunctis prælati omnium religionum; unde quisque consulat constitutiones Apostolicas hac de re pro sua respective religione editas.

(14. Prælati regulares, uti generales et provinciales, possunt absolvere suos subditos ab omnibus casibus, a quibus possunt episcopi absolvere suos diocesanos. Vide verb. *ABSOLVERE*, *ABSOLUTIO*, num. 29.

(15. Imo possunt absolvere suos subditos etiam ab omnibus casibus in Bulla Cœnæ contentis, quinque solum exceptis, qui assignantur. *Vid. d. verb. ABSOLVERE*, num. 30.

(16. Quinimo ex amplissima concessione S. Pii V possunt suos subditos absolvere ab omnibus casibus, excepto homicidio voluntario injusto et mutilatione commissa post ingressum in religionem. *Vid. d. verb. ABSOLVERE*, num. 31.

(17. Unde majorem et ampliorem facultatem absolvendi, et dispensandi habent prælati regulares in suos subditos quam prælati sæculares in suos diocesanos. *Vide d. verb. ABSOLVERE*, n. 32.

(18. Nec ista tam ampla privilegia prælatorum regularium sunt revocata. *Vide d. verb. ABSOLVERE*, num. 33 usque ad 35.

(19. Imo Julius II expresse declaravit, quod, non obstante Bulla Cœnæ, possint prælati regulares absolvere suos subditos juxta sua privilegia. *Vid. d. verb. ABSOLVERE*, num. 36.

(20. Et sac. cong. Episc. et Regul. facto verbo cum Clemente VIII absolute decrevit, quod omnes bullæ et decreta derogatoria privilegiorum regularium, quantum ad facultatem absolvendi a casibus Papæ reservatis, sunt intelligenda solum in ordine ad sæculares, non autem in ordine ad suos subditos regulares. *Vid. d. verb. ABSOLVERE*, n. 37 (100).

(21. Nec officit, quod de stylo curiæ seu jugibus, etc., nisi certo iis constet habere revera hujusmodi privilegia. Videantur hac de re P. Daniel *Concina*, tom. X, pag. 345, num. 10 et Angelus *Franzoja*, lib. vi, cap. 3. *De sacramentis animad.*, 31. Quoad subditos vero, illud certum videtur, non habere majorem facultatem prælatos regularium, quam episcopi in suos subditos habent. Episcopos ab hæresi manifesta, ac etiam occulta absolvere suos subditos non posse, bulla, quæ in Cœna Domini legi solet, satis aperte indicat, ut verba ejusdem Bullæ a P. Lucio, num. 30 relata manifeste demonstrant. Circa enormem quoque clericis percussionem, irregularitatem, aliasque censuras Romano Pontifici reservatas non adeo facile absolvere suos subditos debent regulares, nisi perspecta ex conces-

sacra Pœnitentiariæ, soleant quandoque regulares recurrentes ab ipsa absolvi et dispensari super aliquos ex casibus Papæ reservatis. *Vide d. verb. ABSOLVERE*, num. 38.

(22. Nec per hoc, quod sacra Pœnitentiaria absolvat et dispense regulares, si qui ad ipsam recurrant, sequitur, quod non sit in prælati regularibus talis potestas. *Vide d. verb. ABSOLVERE*, num. 39. Et supradictas conclusiones a num. 14 ad hunc num. 22 tenent et defendunt Suarez, *De religione*, tom. IV, tract. 9, lib. II, cap. 20; Peyrin., *De privil. regular. in constit. Sixti IV*, num. 35; Coriolanus, *De casibus reservatis*, part. I, sect. 1, art. 23, num. 6; Baunius, in *Theologia morali de censuris*, part. II, dis. 3, tract. 2, q. 26; Torranus, a pag. 22 ad 35; Amendolia, tom. II, in *edition. de anno 1698*. Ubi se retractat a sententia negativa, quam in priori editione tenebat; Habsensis, in *Sum. q. regular.*, verb. *Absolutio quoad fratres*, uterque Rodriguez, Portell., Villalobos, Bannes, Sousa apud Melphi, in *Comment.*, cap. 2, statut. 4. Insuper statuta nostræ ordinis, cap. 7, § 4, n. 1; Donatus, tom. I, part. I, tractat. 13, quæst. 17 et 18; Felix Potestas, tom. I, part. IV, a numer. 3375 ad num. 3424, ubi ex supradictis late et solide plurimis adductis, hanc sententiam propugnat, et fundamenta contrariæ opinionis solvit, dicitque, quod ex rationibus et fundamentis adductis a supracitatis sectatoribus hujus sententiæ evidenter concluditur recensitum jus prælatorum regularium in suos subditos esse certum; revocationem vero nedum esse dubiam, sed potius clare constare nullam adesse, ac proinde hanc sententiam remanere moraliter certam. *Vide ipsum et sapientissimum P. Donatum, loc. citat.*, ubi non solum id docet et resolvit de aliis casibus Bullæ Cœnæ et de hæresi, sed etiam de relapsu in hæresim, ex privilegio Gregorii XIII, 10 Martii 1584, quo conceditur generali Societatis Jesu suos subditos absolvere ab hæresi et relapsu in hæresim.

(23. Nec obstat decretum sac. congr. Episcoporum et Regular., sub die 17 Novemb. 1628, expresse approbatum, et servari mandatum ab Urbano VIII, in quo ab adversariis prætenditur fuisse declaratum, non posse prælatos regulares absolvere suos subditos a casibus Bullæ Cœnæ, et præsertim ab hæresi occulta. Non obstat, inquam, quia tale decretum, ut illud legenti patet, censuit solum extincta esse privilegia, si quæ regulares habebant, absolvendi a casibus ordinario loci reservatis, et a casibus in Bulla Cœnæ contentis, adeoque regulares, nec extra Italiam posse quemquam absolvere ab eisdem casibus in Bulla Cœnæ contentis, aut ordinario loci reservatis. Decretum ipsum referunt Diana, part. VIII, tract. 7, resol. 50; Donatus, tom. II, part. I, tract. 11, sione Pontificia privilegia habeant, quæ revocata non sint. *Vide etiam P. Matthæucci Officialis curiæ*, cap. 58, num. 24, ubi ostendit, prælatos regulares subditos suos absolvere non posse a casibus Bullæ Cœnæ, nec ab excommunicatione propter admis-

q. 17, n. 6, et ex ipsis Felix Potestas, tom. I, part. IV, n. 3414, et est, ut sequitur:

(24. « Sacra congregatio S. R. E. cardinalium negotiis, et consultationibus episcoporum et regularium præposita censuit per confirmationes privilegiorum, quas regulares a Sede Apostolica post sacrum concil. Tridentin. obtinuerunt, nequaquam revixisse privilegia prius ab eodem concilio, ac deinde etiam ipsius congregationis decretis sublata atque extincta, si quæ habebant, absolvendi a casibus ordinario loci reservatis. Quemadmodum nec indulta absolvendi a casibus contentis in Bulla, quæ in die Cœnæ Domini legi consuevit, utpote sublata per annum ipsius Bullæ publicationem, vires, aut robur acquisivisse ex subsequentibus privilegiorum confirmationibus. Ac proinde regulares cujusvis ordinis, congregationis, societatis, et instituti etiam necessario exprimendi, nec intra, nec extra Italiam in vim privilegiorum, aut confirmationum ejusmodi, quas vel hactenus obtinuerunt, vel deinceps forte obtinebunt, posse quemquam absolvere ab eisdem casibus in Bulla Cœnæ, aut ordinario loci reservatis. Ac si secus egerint, absolutiones nullas, atque irritas fuisse, ac fore. Ab aliis vero casibus, et censuris Sedi Apostolicæ reservatis siquidem regulares habent a Sede Apostolica absolvendi facultatem, illam extra Italiam minime sublata fuisse iisdem sacre congregationis decretis hac de re editis jussu sancti. memor. Clementis VIII.

« Quam sacre congregat. sententiam Sanctitas Sua ad se relatum approbavit, mandavitque ab omnibus, ad quos pertinet, inviolabiliter observari.

« Romæ, 17 Novembr. 1628.

« F. A. cardinalis S. HONORARI. »

(25. Quod decretum non est novum, sed confirmativum aliorum similium jussu Clementis VIII et Pauli V editorum, quæ referuntur in decreto responsali ejusdem sacre congregationis de die 7 Decembris 1646 ad cardinalem Filomarinum, quod refert Donatus, tom. I, part. I, tract. 13, quæst. 17, post n. 26, et est, ut sequitur:

(26. « Ascanio per la Div misericordia del titolo S. Maria Araceli della S. R. chiesa prete cardinale Filomarino, arcivescovo di Napoli, e delegato Appostolico. Avendo la sacra congregazione sopra i negozj dei vescovi e regolari drizzata a Noi lettera del tenor seguente vid. *A foris*: all' eminentissimo e reverendissimo signor mio osservandissimo, il signor cardinale Filomarino arcivescovo di Napoli, Locus † sigilli. » Intus vero: « Eminentissimo e reverendissimo signor mio Osservandissimo. Questa sacra congregazione ha più volte dichiarato con ordini espressi di Clemente ottavo, di Genaro, e Novembre 1602, di Paolo quinto, di sionem mulierum intra clausuram conventus, nec ingredientes sine licentia clausuram monialium, nec moniales sibi subditas ob violationem clausuræ.